

РИЗИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. У статті досліджено основні негативні наслідки та ризики використання штучного інтелекту для розвитку національної економіки, які можуть суттєво вплинути на повсякденне життя.

Ключові слова: штучний інтелект; автоматизація; наслідки інновацій; інноваційні процеси.

Risks of using artificial intelligence for the development of the national economy

Abstract. The article examines the main negative consequences and risks of using artificial intelligence for the development of the national economy, which can significantly affect everyday life.

Key words: artificial intelligence; automation; consequences of innovations; innovation processes.

У березні минулого року на технічній конференції South by Southwest в Остіні, штат Техас, засновник Tesla і SpaceX Ілон Маск випустив дружнє попередження: «Зверніть увагу на мої слова, ШІ набагато небезпечніший, ніж ядерна бомба» [1].

Штучний інтелект може покращити життя людей та економічну конкурентоспроможність, але це також створює нові ризики.

На конференції було розглянуто наслідки використання ШІ для політики та досліджень у 4 сферах, які можуть суттєво вплинути на повсякденне життя — кібербезпеку, автоматизовані транспортні засоби, кримінальне правосуддя та фінансові послуги. Також було підкреслено, що ШІ матиме далекосяжні наслідки для суспільства, навіть якщо можливості штучного інтелекту сьогодні перестануть розвиватися. Розглянуто перспективи ШІ в найближчому майбутньому та визначено сфери, де можуть знадобитися зміни в політиці та дослідженнях, які вказані на рис. 1.

Рис. 1. Наслідки штучного інтелекту для політики та досліджень [2]

Перший крок у підготовці до негативного впливу штучного інтелекту — розглянути деякі з цих негативних впливів.

Втрата певних робочих місць. Хоча багато робочих місць буде створено штучним інтелектом, і багато людей прогнозують чисте збільшення робочих місць або принаймні очікують, що буде створено таку ж кількість робочих місць, сьогодні люди будуть виконувати роботу, яку зроблять машини. Це вимагатиме змін у програмах навчання та освіти, щоб підготувати майбутню робочу силу, а також допомогти нинішнім працівникам перейти на нові посади, які використовуватимуть їхні унікальні людські здібності.

Зміна людського досвіду. ШІ бере на себе дрібні завдання і дозволяє людям значно скоротити кількість часу, який їм потрібно проводити на роботі - додатковою свободою не кожен може успішно скористатися. Економічні вигоди від підвищення ефективності є досить чіткими у звітах про прибутки та збитки підприємств, але загальні вигоди для суспільства та людського стану є дещо непрозорими.

Глобальні правила. Технологія ШІ, яка вимагає нових законів і правил, повинна бути визначена різними урядами, щоб забезпечити безпечну та ефективну глобальну взаємодію. Дії та рішення щодо штучного інтелекту в одній країні можуть дуже легко вплинути на інші. Наприклад, коли Європа прийняла жорсткий регуляторний підхід для забезпечення згоди та прозорості, тоді як США і особливо Китай дозволяють своїм компаніям застосовувати ШІ набагато ліберальніше [3].

Прискорений злом. Штучний інтелект збільшує швидкість того, що може бути досягнуто, і в багатьох випадках він перевищує наші можливості. Завдяки автоматизації такі підлі дії як доставка вірусів до програмного забезпечення значно полегшиться.

ШІ Тероризм. Також може виникнути нова форма тероризму з підтримкою штучного інтелекту, з якою потрібно боротися: від поширення автономних дронів до дистанційних атак або доставки хвороб через нанороботів.

Сліпа залежність від ШІ. Це може статися, коли підприємства припускають, що вони можуть сліпо покладатися на модель ШІ. Штучний інтелект може бути фантастичним у сортуванні або автоматизації процесів до 80-85% роботи, яка зазвичай займає у 10 разів більше часу для людей, але це все одно залишає 15-20% роботи, яка вимагає суб'єктивного нагляду. Такий підхід дозволить уникнути необ'єктивних результатів.

Взаємодія людини. Немає жодної тіні сумніву, що машини набагато кращі, коли мова йде про ефективну роботу, але вони не можуть зробити людський зв'язок застарілим. Машини не можуть налагодити зв'язок з людьми, що є важливою ознакою, коли справа доходить до управління командою.

Незвичайне мислення. Хоча багато компаній починають впроваджувати штучний інтелект у міру можливостей, через численні переваги, які має технологія, є і негативні сторони її впровадження. Одним з найбільших недоліків є відсутність людського внеску та процесів мислення. ШІ може чудово підходити для виконання простих завдань, але коли справа доходить до більш складних завдань, потреба в людській інтерпретації стає все більш очевидною. Штучний інтелект не завжди може пояснити постійні зміни та адаптацію, як це можуть зробити люди, оскільки немає процесу мислення та досвіду [4].

У висновку можна сказати, що для того, щоб визначити найкращий спосіб підготовки до майбутнього з ще більшою кількістю додатків штучного інтелекту, буде потрібно час і глибокі людські міркування, щоб гарантувати, що, незважаючи на можливість негативного впливу його подальшого впровадження, він максимально мінімізований. Тому важливо, щоб компанії в майбутньому гарантували, що завдання, які вони прагнуть виконати за допомогою ШІ, швидше доповнюють роботу їхнього персоналу, а не замінюють її.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Оцінка технології: Штучний інтелект: нові можливості, проблеми та наслідки (2018). URL: <https://www.gao.gov/products/gao-18-142sp>
2. Девід Роу (2020). Погляд на недоліки штучного інтелекту. URL: <https://www.reworked.co/information-management/a-look-at-the-downsides-of-artificial-intelligence/>

3. Бернанд Марр (2021). Які негативні наслідки штучного інтелекту (ШІ)? URL: <https://bernardmarr.com/what-are-the-negative-impacts-of-artificial-intelligence-ai/>
4. Майк Томас (2021). 7 Небезпечні ризики штучного інтелекту. URL: <https://builtin.com/artificial-intelligence/risks-of-artificial-intelligence>

Завербний Андрій Степанович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: andrii.s.zaverbnyi@lpnu.ua

Макарова Юлія Сергіївна – студентка, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: makarova_j_171929@ukr.net

Zaverbnyj Andriy S. – doctor of economics, Professor, Professor of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: andrii.s.zaverbnyi@lpnu.ua

Makarova Yuliia S. – student, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: makarova_j_171929@ukr.net